

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів №8
(протокол №1
від 30.08.2023р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора
Бориславського закладу загальної
середньої освіти ступенів I-III №8

від

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Бориславського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №8
Дрогобицького району Львівської області
на 2023-2024 навчальний рік

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

- I. Загальні положення.
- II. Організація освітнього процесу.
- III. Освітня програма початкової школи.
- IV. Освітня програма базової школи.
- V. Освітня програма профільної школи.
- VI. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітню програму Бориславського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №8 на 2023-2024 навчальний рік складено відповідно до основних вимог чинних нормативно-правових документів:

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017р. (Редакція станом на 23.04.2021р.) №2145-VIII);

Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 13.05.1999р. (Редакція станом на 13.04.2021р.) №1385-IX;

Розпорядження КМ України «Концепція НУШ» від 14.12.2016р. № 988-р.;

Постанова КМ України «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти» від 24.07.2019р. №688;

Постанова КМ України «Державний стандарт базової середньої освіти» редакція від 30.09.2020 р. № 898;

Постанова КМ України «Про внесення змін до Державного стандарту базової середньої освіти » редакція від 30.08.2022р. № 972;

Постанова КМ України «Державний стандарт повної загальної середньої освіти» від 30.09.2020р. № 898;

Наказ МОН України «Типова освітня програма 1-2 клас, розроблена під керівництвом Шиян Р.Б.» від 12.08.2022р. №743;

Наказ МОН України «Типова освітня програма 3-4 клас, розроблена під керівництвом Шиян Р.Б.» від 12.08.2022р. №743;

Наказ МОН України “Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня” (5-6 клас НУШ) від 19.02.2021р. № 235;

Наказ МОН України “Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня” (7-9 класи, таблиця 1) від 20.04.2018р. № 405;

Наказ МОН України “Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня” (10-11 класи, таблиця 2) від 28.11.2019р. № 1493;

Наказ МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021р. №813;

Наказ МОН України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового стандарту базової середньої освіти» від 01.04.2022р. № 289;

Наказ МОН “Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти” від 13.04.2011р. №329, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за № 566/19304;

Наказ МОН України «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти» від 12.01.2016р. №8;

Лист МОН України “Щодо організації форм здобуття повної загальної середньої освіти” від 20.08.2019р. №1/9-525;

Наказ МОН України «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» від 10.02.2021р. №160;

Постанова КМ України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011р. №872;

Наказ МОН України «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти» від 16.04.2018р. № 367;

Лист МОН України «Роз’яснення щодо набору до 10-11х класів» від 22.01.2021р.

Наказ МОЗ України «Державний стандарт та Санітарний регламент ЗЗСО» від 25.09.2020р. № 2205;

Лист МОН України «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023-2024 навчальному році» від 14.08.2023р. №1/12038-23.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв’язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Інформаційна довідка

Повна назва закладу	Бориславський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №8 Бориславської міської ради Львівської області
Юридична адреса	Україна, Львівська область, м. Борислав, 82300, вулиця Січових Стрільців, 28
Телефон:	0324854062
Ліцензований обсяг прийому	640 осіб
Мова навчання	українська

Свою діяльність Бориславський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №8 розпочав з 1944 р.

У закладі освіти навчається – 461 учень.

Мета закладу освіти – забезпечення реалізації права громадян України на здобуття загальної середньої освіти відповідного рівня в умовах, сприятливих для фізичного та духовного розвитку, самовиховання і соціалізації дитини, її формування як цілісної особистості й відповідального громадянина України.

Головними завданнями закладу освіти є:

- сприяння особистісному розвитку здобувачів освіти, розвитку, їх здібностей та вмінь;
- формування компетентностей, визначених Законом України «Про освіту» та державними стандартами;
- виховання відповідального громадянина України, орієнтованого на цінності української національної культури, європейської цивілізації та з твердим наміром діяти на користь іншим людям;
- формування шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, мов корінних народів і національних меншин, національних цінностей українського народу, інших народів і націй;
- забезпечення рівного доступу здобувачів до загальної освіти з урахуванням їхніх фізичних та інтелектуальних можливостей;
- створення передумов для соціальної адаптації, подальшої інтеграції в суспільство осіб з особливими освітніми потребами;
- створення безпечного, ґрунтованого на довірі, демократичного, інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього середовища, сприятливого для формування відповідального громадянина України;
- раціональне і ефективне використання наявних фінансових, освітніх та природних ресурсів, оновлення матеріально-технічної і навчальної бази закладу для кращого задоволення освітніх потреб.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Бориславського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №8 Дрогобицького району Львівської області (далі - заклад освіти) є комунальним закладом загальної середньої освіти, який забезпечує здобуття освіти на таких рівнях:

- початкова освіта (1-4 класи) (початкова школа) - перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти;

- базова середня освіта (5-9 класи) (гімназія) - другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти;

- профільна середня освіта (10-12 класи) (ліцей) - третій рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом профільної середньої освіти.

Структура навчального року

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою (не менше 175 днів):

I семестр - 01.09.2023р. – 22.12.2023р.

II семестр - 11.01.2024р. – 31.05.2024р.

Протягом навчального року для учнів проводяться канікули (не менше 30 днів):

осінні - 30.10.2023р. – 05.11.2023р.

зимові - 23.12.2023р. – 10.01.2024р.

весняні - 25.03.2024р. – 31.03.2024р.

Навчання учнів в проводиться в одну зміну. Навчальні плани для учнів зорієнтовані на роботу школи за 5-денним навчальним тижнем.

Для учнів 1-их класів тривалість уроку становить 35 хвилин, 2-4 класів – 40 хвилин, 5-11 класів – 45 хвилин.

Форми навчання. Заклад здійснює освітній процес за денною формою навчання. Порядок зарахування, відрахування, переведення учнів до закладу здійснюється згідно чинного законодавства України.

Індивідуальне навчання (педагогічний патронаж, сімейне (домашнє навчання) та екстернат) у закладі організовуються відповідно чинного законодавства України. На індивідуальній формі (педагогічний патронаж) навчається один учень (5-Б клас) за складеним навчальним планом закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою, затвердженим наказом МОН №235 від 19.02.2021р.. У закладі створено один інклюзивний клас (6-Б) для навчання 1 особи з особливими освітніми потребами. Створені умови для навчання відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей здобувачів освіти. Особам з особливими освітніми потребами надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги .

За потреби заклад надає освітні послуги за дистанційною формою навчання за допомогою освітньої платформи G Suite та за вибором надавача освітніх послуг, а також використовує інші інформаційні ресурси, такі як Class Room, освітні платформи Google та інші.

Відповідно до заяв, поданих батьками або особами, які їх замінюють, заклад створює умови для прискореного навчання та навчання екстернатом.

Механізм утворення груп продовженого дня

Групи подовженого дня (ГПД) створені для:

- організації навчальної і пізнавальної діяльності учнів (вихованців) організації дозвілля учнів (вихованців);
- надання кваліфікованої допомоги учням (вихованцям) у підготовці до уроків і виконанні домашніх завдань збереження та зміцнення здоров'я учнів (вихованців);
- формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя формування в учнів (вихованців) ключових компетентностей, необхідних для успішної життєдіяльності та самореалізації особистості.

За потреби буде створена інклюзивна ГПД для дітей з особливими освітніми потребами. До 5 вересня йде зарахування дітей до ГПД. Режим роботи ГПД та структура організації освітнього процесу схвалені педагогічною радою і затверджені директором. Тривалість перебування учнів (вихованців) у ГПД становить 2,4 год/день. У режимі роботи ГПД передбачено: прийом дітей, підготовка до обіду 4 хв., 15 хв. харчування (обід), тривалість прогулянки на відкритому повітрі 25 хв., 15 хв. на спортивно-оздоровчі заняття, 30 хв. на виконання домашніх завдань (за наявності), 10 хв. на виховні заходи, 10 хв. заняття за інтересами, 30 хв. на виконання домашніх завдань (за наявності), 5 хв. Прибирання робочих місць.

Задля профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів (вихованців) початкових класів кожні 15 хв. заняття проводяться: фізкультхвилинки, гімнастика для очей.

Наповнюваність класів

Початкова школа		Основана школа		Старша школа	
1-4 класи		5-9 класи		10-11 клас	
К-сть класів	К-сть Учнів	К-сть класів	К-сть Учнів	К-сть класів	К-ть учнів
7	173	9	215	3	73

Усього класів школи: 19
Усього учнів школи: 461
Середня наповнюваність: 24,3

З метою забезпечення зайнятості дітей у позаурочний час організовано роботу гуртка: «Народні промисли».

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах.

Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні стандарту та, залежно від обраного профілю навчання, розрахована на формування у кожного учня ключових компетентностей; варіативна складова поділена на блоки: поглиблене вивчення предметів, додатковий час на предмети інваріантної складової, факультативи та індивідуально-групові заняття.

Розподіл годин між окремими курсами здійснюється за відповідними навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом.

Курси за вибором, спецкурси, факультативи вводяться до навчального плану з урахуванням інтересів та потреб учнів і спрямовані на забезпечення до профільності навчання й поглиблення предметів інваріантної складової, розширення загальнокультурного кругозору дітей та розвитку їх творчих здібностей. Інваріантна складова забезпечує реалізацію змісту освіти на рівні Державного стандарту.

Варіативна складова враховує додатковий час на окремі предмети, що надає можливість доповнити державний стандарт з метою надання більш якісної освіти та сформована згідно з розробленими МОН України методичними рекомендаціями з питань викладання окремих предметів.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я».

III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- зальний обсяг навчального навантаження;
- варіанти типових навчальних планів;
- перелік модульних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін, логічну послідовність їх вивчення;
- корекційно–розвитковий складник (для осіб з особливими освітніми потребами);
- опис інструментарію оцінювання

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Реалізація мети початкової освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах:

- визнання унікальності та обдарованості кожної дитини, що забезпечується рівним доступом до освіти, заборонаю будь-яких форм дискримінації або відокремлення дітей на основі попереднього відбору;
- цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини;
- радість пізнання, що обумовлюється використанням в освітньому процесі дослідницької та проектної діяльності;
- розвиток вільної особистості шляхом підтримки самостійності, незалежного мислення, оптимізму та впевненості в собі;
- міцного здоров'я та добробуту, яких можливо досягти шляхом формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного та психоемоційного розвитку;
- забезпечення безпеки у результаті створення атмосфери довіри і взаємоповаги, перетворення школи на безпечне місце, де запобігають насильству і цькуванню, надають необхідну підтримку;
- утвердження людської гідності шляхом виховання чесності, відваги, наполегливості, доброти, здатності до співчуття і співпереживання, справедливості, поваги до прав людини (зокрема, права на життя, здоров'я, власність, свободу слова тощо);
- плекання любові до рідного краю та української культури, шанобливе ставлення до Української держави;
- формування активної громадянської позиції, відповідальності за своє життя, розвиток громади та суспільства, збереження навколишнього світу.

Освітній процес організовується на рівні 2-ох циклів:

Цикли початкової освіти:

- Адаптаційний (з переважанням ігрових методів – 1-2 класи)
- Цикл на інтегровано-предметній основі – 3-4 класи

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів

1-4-х класів складає 3500 годин/навчальний рік:

- для 1-х класів – 805 годин/навчальний рік,
- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна (українська мова та література; іноземна мова (англійська)) (МОВ)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформативна (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Форми організації освітнього процесу – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося шість років, розпочинають здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти: 11 ключових компетентностей НУШ за Державним стандартом початкової освіти

Вільне володіння державною мовою	• вміння усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти • любов до читання • відчуття краси слова • усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження • готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях
Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	• активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади • можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях • оволодіння навичками міжкультурного спілкування
Математична компетентність	• виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі • моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань • усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини

Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	• допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї • самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати • формувати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів • пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження
Інформаційно-комунікаційна компетентність	• опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування • здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях
Навчання впродовж життя	• опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання • організація власного навчального середовища • отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб • визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення • навчання працювати самостійно і в групі
Громадянські та соціальні компетентності	• усвідомлення ідей демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, рівних прав і можливостей • співпраця з іншими особами для досягнення спільної мети • активність у житті класу та школи • повага до прав інших осіб • вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України • дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя
Підприємливість та фінансова грамотність	• ініціативність • готовність брати відповідальність за власні рішення • вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей • усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці • готовність до втілення в життя ініційованих ідей • прийняття власних рішень

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, навчальних предметiв та предметних циклiв.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формувати в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

НАСКРІЗНІ ЛІНІЇ

Наскрізнi вміння здобувачiв освiти Нової української школи (1-2 клас)

Назва наскрізної лінії	Як реалізується певна наскрізна лінія
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	Учень з увагою <i>сприймає</i> усні репліки співрозмовника, <i>доречно реагує</i> на них; <i>виконує</i> навчальні та ігрові дії відповідно до прослуханої інструкції; <i>слухає й розуміє</i> коротке монологічне висловлення; <i>відповідає на запитання</i> за змістом прослуханого (<i>хто? що? де? коли? як?</i>); <i>розповідає</i>, про що мовиться в тексті, який прослуховувався; <i>ділиться</i> своїми почуттями та емоціями від почутого; <i>розповідає</i>, що зацікавило в усному повідомленні; <i>відтворює</i> по ролях (з учнями або вчителем) діалог із прослуханих казок, розповідей; <i>вступає</i> в діалог на теми, які викликають зацікавлення;

	<i>самостійно формулює</i> репліки (запитання) до співрозмовника за змістом попередньої підготовленої короткої бесіди на добре знайому тему; <i>уважно слухає</i> співрозмовника й <i>адекватно відповідає</i> на його запитання; <i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням); <i>дотримується</i> правил спілкування з людьми різного віку; <i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо); <i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування; <i>повторює</i> услід за вчителем зразок зв'язного висловлення (обсягом 2-3 речення) зі збереженням його змісту та інтонаційних особливостей; <i>переказує</i> знайому казку, короткий прослуханий текст з опорою на подані малюнки, словосполучення, запитання, план; <i>самостійно будує</i> коротке зв'язне висловлення за поданим початком, малюнком (ілюстрацією, серією малюнків), на основі прослуханого тексту або випадку з життя
Змістова лінія «Читаємо»	<i>Читає вголос</i> доступні тексти переважно цілими словами (окремі слова ускладненої структури – складами); <i>виявляє</i> у процесі читання <i>розуміння</i> значень більшості слів, <i>звертає увагу</i> на незнайомі слова, запитує у дорослих їх значення; <i>правильно інтонує</i> речення, у кінці яких стоять різні розділові знаки (після попередньої підготовки); <i>читає і називає</i> нескладні за змістом і формою фольклорні та літературні тексти (загадка, лічилка, казка, вірш, оповідання); <i>виділяє</i> в структурі тексту заголовки; <i>пояснює</i> зв'язок заголовка та ілюстрацій зі змістом твору (у прозорих випадках); <i>виявляє розуміння</i> фактичного змісту невеликих за обсягом і нескладних текстів: <i>пояснює</i>, яка подія відбулася, <i>називає</i> персонажів твору, <i>відповідає на запитання</i> за змістом прочитаного; <i>пояснює</i>, якими словами в тексті автор описує характер героя, його зовнішність, передає красу природи і т. ін. (з допомогою вчителя); <i>переказує</i> близько до змісту прочитаний твір чи окремі його епізоди з опорою на ілюстрації, запитання вчителя; <i>висловлює власне ставлення</i> до прочитаного: хороший / поганий вчинок, хто сподобався / не сподобався в творі, які епізоди найбільше запам'яталися, вразили; <i>читає по ролях</i> діалоги з казок, оповідань, віршів (після попередньої підготовки); <i>має уявлення</i> про найважливіші джерела інформації: дитячі книжки, журнали, енциклопедії, телебачення, бібліотека, Інтернет; <i>розрізняє</i> вербальну і візуальну інформації в тексті; <i>знаходить</i> за завданням учителя потрібну візуальну інформацію в дитячій книжці, дитячому журналі, пояснює її зміст; <i>знаходить і називає</i> елементи дитячої книжки (прізвище автора, заголовок, ілюстрації), спираючись на них, <i>висловлює</i> здогад, про що може розповідатися в книжці (творі); <i>розрізняє</i> дитячі книжки казок, оповідань, віршів у виданнях з чітко вираженим поліграфічним оформленням (ілюстраціями, заголовком, графічним представленням тексту); <i>дотримується правил</i> збереження книжки та гігієни читання (під керівництвом дорослого); <i>пояснює</i> свої читацькі вподобання (яким темам надає перевагу); <i>відповідає</i> на запитання, про що (про кого) любить читати; <i>називає</i> своїх улюблених літературних героїв
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	<i>Називає і розбірливо пише</i> всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту, дотримуючись графічних, технічних, гігієнічних вимог; <i>розрізняє</i> друковане і рукописне письмо; <i>писує</i> слова і речення з друкованого і рукописного тексту; <i>пише</i> під диктування слова, речення з 3-4 слів; <i>добирає й записує</i> назву малюнка, заголовок до тексту (з допомогою вчителя);

	складає й записує речення за ілюстрацією, життєвою ситуацією (самостійно та з допомогою вчителя); дотримується культури оформлення письмових робіт; перевіряє написане; виявляє і виправляє недоліки письма (графічні, орфографічні, пунктуаційні) самостійно чи з допомогою вчителя
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	Сприймає зміст і форму простих медіапродуктів (малюнки, світлини, комікси, дитячі журнали, мультфільми тощо), бере участь в їх обговоренні; бере участь в обговоренні змісту і форми медіапродуктів; розповідає про свої враження від прослуханих / переглянутих медіа продуктів
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	Має уявлення про мовні звуки; розрізняє голосні і приголосні звуки за звучанням та способом вимовляння; правильно вимовляє тверді й м'які, дзвінкі й глухі приголосні звуки; відтворює ланцюжок звуків у почутому слові (без явищ асиміляції); пояснює зміну значення слова в результаті заміни одного зі звуків; має уявлення про букви, розрізняє звуки і букви; позначає мовні звуки буквами на письмі; правильно записує слова, вимова й написання яких збігаються; правильно позначає на письмі м'якість приголосних звуків; відтворює алфавітні назви букв; має уявлення про склад, вимовляє слова по складах; пояснює співвідношення між звуками і буквами у складі, слові; поділяє на склади слова під час переносу їх частин в інший рядок; має уявлення про наголос, визначає на слух склад, який вимовляється з більшою силою голосу; розрізняє наголошений і ненаголошені склади в слові; правильно наголошує загальноживані слова; пояснює залежність значення слова від зміни наголосу в ньому (в окремих випадках) ; має уявлення про номінативну функцію слова; співвідносить слово і зображення відповідного предмета, дії, ознаки, числа; розрізняє близькі й протилежні за значенням слова; розпізнає слова, які мають кілька значень; доповнює тематичні групи слів; встановлює відповідність між родовою і видовими назвами; упізнає і розрізняє слова – назви предметів, ознак, дій, чисел, службові слова (з допомогою вчителя); ставить до слів питання хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки? (з допомогою вчителя); має уявлення про речення; розпізнає речення за графічними орієнтирами (велика буква на початку, розділовий знак у кінці); визначає кількість слів у реченні, яке складається з 1-4 слів; інтонаційно правильно вимовляє (читає) розповідні, питальні й окличні речення і відповідно оформлює їх на письмі (використовує відповідні розділові знаки); дотримується правила вживання великої літери на початку речення; доповнює речення 1-2 словами за змістом; складає речення за малюнком, з поданих слів, на задану тему; має уявлення про текст (практично відрізняє його від речення); добирає заголовок до тексту (з допомогою вчителя); визначає кількість речень у тексті (з 2-4 речень), виявляє їх межі за графічними орієнтирами

Наскрізнi вiмiння

- розв'язання проблем;
- критичне мислення;
- творче мислення (креативність)
- співпраця;
- ефективне спілкування;

- розвиток власного емоційного інтелекту;
- дослідження;
- організації своєї діяльності;
- рефлексія;
- вдумливе читання.

ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ

Освітні галузі 1-2 клас НУШ:

Мовно-літературна

Математична

Громадянська та історична

Природнича

Соціальна та здоров'язбережувальна

Мистецька

Технологічна

Інформатична (інформатика з 2 класу)

Фізкультурна

Мовно-літературна освітня галузь (українська мова і літературне читання, іноземна мова (англійська)) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети: 1-3 клас – інтегрований курс «Українська мова в інтегрованому курсі»;

Математична галузь (математика) ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань початкового курсу математики здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано орієнтовний перелік додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича освітні галузі («Я досліджую світ») можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Навчальна програма «Я досліджую світ» ставить за мету особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і

суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрований суті, а саме: «Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка); «Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення); «Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); «Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Інформатична освітня галузь (інформатика) починає реалізуватися з 2-го класу та ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової школи повинні використовувати початкові знання вміння та навички для:

- доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію);
- опрацювання інформації;
- перетворення інформації із однієї форми в іншу;
- створення інформаційних моделей;
- оцінки інформації за її властивостями.

Технологічна освітня галузь (дизайн і технології) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Мистецька освітня галузь (мистецтво або музичне мистецтво, образотворче мистецтво) ставить за мету всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через інтегровані курси або предмети вивчення за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво, образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставить за мету всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного

ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальному плані закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей,
- проведення індивідуальних консультацій,
- проведення групових занять.

Освітні галузі 3-4 класу:

- Мовно-літературна
- Математична
- Громадянська та історична
- Природнича
- Соціальна та здоров'язбережувальна
- Мистецька
- Технологічна
- Інформатична
- Фізкультурна

У таблиці 1 наведено освітні галузі, які реалізується через окремі предмети з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах

Таблиця 1

Освітня галузь	Предмети через, які реалізується освітня галузь
«Мовно-літературна»	«Українська мова», «Іноземна мова», інтегрований курс «Я досліджую світ»
«Математика»	«Математика»
«Природнича», «технологічна», «соціальна та здоров'язбережувальна », «громадянська та історична»	«Я досліджую світ»
«Інформатична»	«Я досліджую світ» (2 клас), «Інформатика» (3-4 клас)
«Мистецтво»	«Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво»
«Фізкультурна»	«Фізична культура»

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» №688 (редакція від 24.07.2019 року) години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньо предметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації. **Логічна послідовність вивчення предметів** розкривається у відповідних навчальних програмах.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня**

(затверджені наказом МОН від 12.08.2022 №743)

№	Навчальна дисципліна	Назва програми	Клас	Режим доступу до ресурсу	Гриф
1	Українська мова Іноземна мова Математика Я досліджую світ Мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б	1-2	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagaln%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743
2	Українська мова Іноземна мова Математика Я досліджую світ Інформатика Мистецтво Фізична культура	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р.Б	3-4	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Shyyan.pdf	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року №743

Робочий навчальний план початкової школи з української мовою навчання (1-2кл.)

Назва освітньої галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень у класах	
		1 клас	2 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна	Українська мова	5	5
	Іноземна мова (англійська)	2	3
Математична	Математика	3	3
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, інформатична, технологічна	Я досліджую світ (інтегрований курс)	7	8
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		19+3	21+3
Варіативний складник		1	1
Християнська етика		1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти		20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантного і варіативного складників, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25

Робочий навчальний план початкової школи з української мовою навчання (3-4 кл.)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		3 клас	4 клас
Інваріантна складова			
Мовно-літературна	Українська мова	5	5
	Іноземна мова	3	3

Математика	Математика	4	4
Природнича, технологічна, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична	Я досліджую світ	7	7
Мистецька	Мистецтво	-	-
	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		22+3	22+3
<i>Варіативна складова</i>		1	1
Християнська етика		1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Важливим компонентом освітнього процесу в початкових класах є оцінювальна діяльність, що здійснюється на засадах компетентнісного, діяльнісного, суб'єкт-суб'єктного підходів та передбачає партнерську взаємодію вчителя, учнів та їхніх батьків. Оцінювання ґрунтується на **принципах** дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, чіткості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна. **Пріоритетними є формувальна та діагностувальна функції** оцінювання.

Формувальна функція оцінювання – відстеження динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Діагностувальна функція дає можливість виявити стан набутого учнями досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток. Обидві функції взаємодоповнюють одна одну і зумовлюють особливості організації оцінювальної діяльності.

Об'єктивними результатами навчання є знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти та особистісні надбання здобувачів освіти – активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення, які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Види оцінювання:

- **формувальне**, що передбачає відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;

- **підсумкове**, що передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів: *індивідуальної, групової, фронтальної*; за способом виконання – *усної* (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), *письмової* (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), практичної (дослід, практична робота, навчальний проєкт, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо), *програмованої* (з використанням «електронних засобів навчання, дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти). За отриманими даними про результати навчання, визначається оцінка як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з предмета вивчення/інтегрованого курсу здійснюється вербальною оцінкою окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення ще називає і рівень результату навчання. Оцінювальне судження із зазначенням рівня результату становить рівневу оцінку.

Вербальну і рівневу оцінки виражаємо як усно, так і письмово. Рівень результату навчання визначаємо з урахуванням динаміки його досягнення та позначаємо буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В)». Пропонуємо враховувати, що оцінка буде допомагати здобувачу освіти усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень.

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражаються вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, у 3-4 класах – вербальною оцінкою або рівневою оцінкою. Вона дозволяє забезпечувати об'єктивність і точність результату оцінювання та розроблена з урахуванням таких показників:

- **якість** знаннєвого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);

- **сформованість** діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;

- **прояв** мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми проводяться тематичні діагностувальні роботи.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання здобувачів освіти за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про

результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формуального оцінювання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформативна», «Мистецька» і «Фізкультурна» пропонуємо здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формуального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання. У разі висловлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може застосувати індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити.

Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної. Підсумкова (річна) оцінка фіксується у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів. З метою моніторингу якості освітньої діяльності проводиться **державна підсумкова атестація** здобувачів початкової освіти.

У **свідоцтві досягнень учня** надається розгорнуту характеристику результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року. Для здобувачів початкової освіти пропонуються розроблені два примірні зразки свідоцтв досягнень, окремо для кожного циклу навчання. Обидва примірні зразки свідоцтв досягнень містять такі частини: «Характеристика навчальної діяльності», «Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей», «Рекомендації вчителя», «Побажання батьків».

IV. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ ШКОЛИ

Метою базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах:

- повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу й наполегливості;
- забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;
- становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;
- створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;
- утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;
- формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

- плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти розпочинають здобувачі освіти, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Зальний обсяг тижневого навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає 5915 годин/навчальний рік:

- для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік,
- для 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем. До освітньої програми додано навчальні плани, що пропонують системний підхід до організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетент- ності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.

Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Для 5-6 класів:

- мовно-літературна
- математична
- природнича
- соціальна і здоров'язбережувальна
- громадянська та історична
- інформатична
- технологічна
- мистецька
- фізична культура

Для 7-9 класів:

- мови і літератури
- суспільствознавство
- мистецтво
- математика
- природознавство
- громадянська та історична
- технології

- здоров'я і фізична культура

У таблиці 2 наведено освітні галузі, які реалізується через окремі предмети з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах для 5-6 класів:

Таблиця 2

Освітня галузь	Предмети через, які реалізується освітня галузь
«Мовно-літературна»	«Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова» (англійська), «Зарубіжна література»
«Математична»	«Математика»
«Природнича»	Інтегрований курс «Пізнаємо природу», «Географія»
«Громадянська та історична»	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»
«Мистецька»	«Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво»
«Технологічна»	«Технології»
«Соціальна і здоров'язбережувальна»	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»
«Інформатична»	«Інформатика»
«Фізична культура»	«Фізична культура»

У таблиці 3 наведено освітні галузі, які реалізується через окремі предмети з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах для 7-9 класів:

Таблиця 3

Освітня галузь	Предмети через, які реалізується освітня галузь
«Мови і літератури»	«Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова» (англійська), «Зарубіжна література»
«Математика»	«Алгебра», «Геометрія»
«Природознавство»	«Біологія», «Географія», «Хімія», «Фізика»
«Суспільствознавство»	«Історія України», «Всесвітня історія», «Основи правознавства»
«Мистецтво»	«Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Мистецтво»
«Технології»	«Трудове навчання», «Інформатика»
«Здоров'я і фізична культура»	«Основи здоров'я», «Інформатика»

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, окрім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикумах. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9-х класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Передбачається можливість проведення занять у малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Навчальний план та його обґрунтування

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для 5-6-х класів та 7-9 класів.

Загальні коментарі до плану та питання міжгалузевої інтеграції

1. Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» відповідає максимальному тижневому навантаженню, визначеному у типовому навчальному плані.

2. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводитимуться не менше трьох разів на тиждень.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру базового рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети - **інваріантна складова** та **варіативна складова**, яка визначена з врахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб здобувачів, особливості регіону, рівня навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової;
- розширення обраної закладом освіти спеціалізації, світоглядного спрямування, допрофільної підготовки;
- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту освіти створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, сприяє розвитку наскрізних умінь тощо.

Перелік навчальних програм для учнів з 5-6 класи НУШ

№	Навчальна дисципліна	Назва програми	Клас	Режим доступу до ресурсу	Гриф
1	Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Заболотний О.В. та ін.)	5-6	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.mova.5-6-kl.Zabolotnyy.ta.in.14.07.21.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
2	Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.)	5-6	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Yatsenko.ta.in.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
3	Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.)	5-6	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Zar.lit.5-6-kl.Nikolenko.ta.in.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
4	Іноземна мова	Модельна навчальна	5-6	https://mon.gov.ua/storage/	Рекомендовано

	(англійська)	програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І.М, Майсюк В.А., Трифан М.С, Унгурян І.К, ЯковчукМ.В.)		app/media/zagalna%20sere dnya/Navchalni.prohramy/2 021/14.07/Model.navch.pro hr.5-9.klas.NUSH- poetap.z.2022/Inozemni.mo vy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9- kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pd	МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
5	Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)	5-6	<a href="https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20sere
dnya/Navchalni.prohramy/2
021/14.07/Model.navch.pro">https://mon.gov.ua/storage/ app/media/zagalna%20sere dnya/Navchalni.prohramy/2 021/14.07/Model.navch.pro hr.5-9.klas.NUSH- poetap.z.2022/Matem.osv.g aluz-5-6-kl/Matem.5-6- kl.Ister.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
6	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)	5-6	<a href="https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20sere
dnya/Navchalni.prohramy/2
021/14.07/Model.navch.pro">https://mon.gov.ua/storage/ app/media/zagalna%20sere dnya/Navchalni.prohramy/2 021/14.07/Model.navch.pro hr.5-9.klas.NUSH- poetap.z.2022/Prirod.osv.ga luz/Pizn.pryr.5-6- kl.Bida.ta.in.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
	Географія	Модельна навчальна програма "Географія. 6-9 класи" для закладів загальної середньої освіти	6-9	<a href="https://drive.google.co
m/file/d/1fJuTRkedVR
RsdaS6iVAu4yTWhE2
5sHp3/view?pli=1">https://drive.google.co m/file/d/1fJuTRkedVR RsdaS6iVAu4yTWhE2 5sHp3/view?pli=1	Наказ МОН від 12.07.2021 No 795 (зі змінами наказ МОН від 11.04.2022 No 324)
7	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.ВоронцоваТ.В., Пономаренко В.С., ЛаврентьєваІ.В., Хомич О.Л.).	5-6	<a href="https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20sere
dnya/Navchalni.prohramy/2
021/14.07/Model.navch.pro">https://mon.gov.ua/storage/ app/media/zagalna%20sere dnya/Navchalni.prohramy/2 021/14.07/Model.navch.pro hr.5-9.klas.NUSH- poetap.z.2022/Sotsial.zdoro vyazberezhuv.osv.haluz-5- 6- kl/Zdorov.bezp.ta.dobrob.5- 6- kl.Vorontsova.ta.in.14.07.p df	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
8	Інтегрований курс “Досліджуємо історію та суспільство”	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)»	5-6	<a href="https://mon.gov.ua/static-obj
ects/mon/sites/1/zagalna%20
sere
dnya/Navchalni.prohram
y/2021/14.07/Model.navch.p">https://mon.gov.ua/static-obj ects/mon/sites/1/zagalna%20 sere dnya/Navchalni.prohram y/2021/14.07/Model.navch.p	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 №

		для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)		rohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Doslidzhuyemo.istoriyu.susp.5-6-kl.intehr.kurs.Pometun.ta.in.14.07.pdf	795)
9	Інформатика	Модельна навчальна програма "Інформатика 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	5	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serechnya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inform.osv.haluz.5-6-kl/Inform.5-6-kl.Ryvkind.ta.in.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
10	Технології	Модельна навчальна програма "Технології.5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзинська І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.)	5-6	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serechnya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Tekhnol.osv.gal/Tekhnol.5-6-klas.Khodzytska.ta.in.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
11	Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автор Масол М.Л.)	5-6	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serechnya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Mist.osv.gal/Mystetstvo.5-6-kl.Masol.Prosina.14.07.pdf	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795)
12	Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоець Г.А., Боляк А.А., Ребрина А.А., Дерев'янко В.В., Стеценко В.Г., Остапенко О.І., Лакіза О.М., Косик В. М. та інші)	5	https://drive.google.com/file/d/1drw8kG38o9ykGH9IA2IY8cvteQ9LjS5E/view	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 12.07.2021 No 795) (у редакції наказу МОН України від 10.08.2021 року No 898)

Перелік навчальних програм для учнів 7-9 класи

№	Навчальна дисципліна	Назва програми	Клас	Режим доступу до ресурсу	Гриф
1	Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5–9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
2	Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5–9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/na-sajt-ukrayinska-literatura-5-9-z-chervonimdoc-2.pdf	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
3	Зарубіжна література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література.	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
4	Історія України	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas/onovlennya-12-2017/14.history.5-9klas	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 07.06.2017 №804, враховано Наказ МОН від 21.02.2019 №236
5	Всесвітня історія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas/onovlennya-12-2017/14.history.5-9klas	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 07.06.2017 №804, враховано Наказ МОН від 21.02.2019 №236
6	Правознавство	Основи правознавства.	9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/onovlennya-12-2017/pravoznavstvo-9-8.docx	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (затв. наказом МОН України від 07.06.2017 №804
7	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni	Програма затверджена Наказом

		«Географія. 6– 9 класи»		-programi-5-9-klas	Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
8	Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6– 9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
9	Хімія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7–9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
10	Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7–9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
11	Математика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Затверджено Міністерством освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
12	Англійська мова	Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи	7-9	https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
13	Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7– 9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.)	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Inform.osv.haluz.2023/16.08.2023/Informatyka.7-9%20kl.Ry	Рекомендовано МОН України (наказ МОН України від 16.08.2023 № 1001)

14	Трудове навчання	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання 5-9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Затверджено Міністерством освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
15	Основи здоров'я	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я 5 –9 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
16	Фізична культура	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5-9 класи		https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/01/16/fizichna-kultura-5-9.doc	Затверджена наказом МОН від 23.10.2017 №1407
17	Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво»5-9 класи		https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/ono vlennya-12-2017/9-mistecztvo-5-9.docx	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

Базовий навчальний план середньої школи з української мовою навчання (5-6 кл.) НУШ

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		5-а	5-б	6-а	6-б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3,5
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5
Громадянська та історична	Досліджуємо історію України і суспільство	1+1	1+1		
	Історія України. Всесвітня історія	-	-	2	2
	Історія України	-	-	-	-
	Всесвітня історія	-	-	-	-
	Громадянська освіта	-	-	-	-
	Правознавство	-	-	-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1

	Інтегр. курс "Мистецтво"	-	-	-	-
Математична	Математика	5	5	5	5
	Алгебра	-	-	-	-
	Геометрія	-	-	-	-
	Інтегрований курс "Пізнаємо природу"	2	2	2	2
Природничка	Біологія	-	-	-	-
	Географія	-	-	2	2
	Фізика	-	-	-	-
	Хімія	-	-	-	-
	Технології	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс "Здоров'я, безпека та добробут"	1	1	1	1
	Християнська етика	-	-	1	1
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	-
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		26+3	26+3	29+3	29+3
Варіативна складова		2	2	2	2
Предмети (використано)		1	1	-	-
Християнська етика		1	1	-	-
Економія		1	1	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	28	31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	31+3	31+3

Оцінювання навчальних досягнень учнів базової школи у 5-6-х класах НУШ

У 5-6-х класах НУШ основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради заклад освіти визначив адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання (вересень-жовтень). Протягом листопада-грудня рівневе оцінювання учнів. Другий семестр — бальне оцінювання.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Зазначена графа заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводяться упродовж року за планом, визначеним закладом освіти. Рекомендовано позначати особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого уміння. Педагогічні

колективи можуть виробляти власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу.

Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року. Рекомендується у класних журналах і в Свідощві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначати першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або за допомогою виставлення відповідних балів.

Систему оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснюється на позитивному ставленні до кожного учня, і враховується не рівень недоліків та прорахунків, а рівень особистих досягнень. Визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основною ланкою в системі контролю у закладах загальної середньої освіти є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання.

Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідощві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Звертаємо увагу, що Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться.

Запропоновані загальні критерії оцінювання результатів навчання (Додаток 2) є орієнтовними і можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою. Критерії оцінювання за предметами або освітніми галузями розробляються відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі. Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і конкретизуються в освітній програмі закладу освіти.

Оцінювання має бути зорієнтованим на очікувані групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета або курсу.

Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та свідоцтві досягнень, таблиці навчальних досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)». Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6-х класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів в навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком

III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

**Базовий навчальний план середньої школи з української
мовою навчання (7-9 кл.)**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		7-а	7-б	8-а	8-б	9
Інваріантний складник						
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	1,5
	Фізика	2	2	2	2	3
	Хімія	1,5	1,5	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		28+3	28+3	28,5+3	28,5+3	30+3
Варіативна складова						
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	2,5	3	3	3
Використано варіат. складову		1	1	1	1	1
Християнська етика		1	1	1	1	1
Економія		1,5	1,5	2	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	30,5+3	31,5+3	31,5+3	33+3

Оцінювання навчальних досягнень учнів базової школи у 7-9 класах

У 7-9-х класах здійснюється формувальне, поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів.

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється у таких формах: усній (зокрема, індивідуальне, групове та фронтальне опитування); письмовій (зокрема, діагностичні, самостійні та контрольні роботи, тестування); цифровій (зокрема, тести в електронному форматі); графічній (зокрема, робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами); практичній (зокрема, виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

I - початковий рівень, коли у результаті вивчення навчального матеріалу учень: - називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика)

запропонована йому безпосередньо; - за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.

II - середній рівень, коли учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.

III - достатній рівень, коли учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.

IV - високий рівень, коли учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

V. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ III СТУПЕНЯ

Для 10-11-х класів освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня». Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у Додатку 7.

Навчальний план для 10-11 класів розроблено відповідно до Державного стандарту, він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

Робочий навчальний план профільної школи з українською мовою навчання 10-11 класів

Освітні галузі	Класи, профілі	Кількість годин на тиждень у класах		
Інваріантний складник		10-а	10-б	11
	Базові предмети	27	27	26
<i>Мови і літератури</i>	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1	1	1
	Англійська мова	2	2	2
<i>Суспільствознавство</i>	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Громадянська освіта	2	2	-
<i>Математика</i>	Алгебра і початки аналізу	2	2	2
	Геометрія	1+1	1+1	1+1
<i>Природознавство</i>	Біологія і екологія	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1
	Фізика і астрономія	3	3	4
	Хімія	1,5	1,5	2
<i>Фізична культура</i>	Фізична культура	3	3	3
<i>Захист України</i>	Захист України	1,5	1,5	1,5

Вибірково-обов'язкові предмети Інформатика, Мистецтво, Технології	3	3	3
Мистецтво	1,5	1,5	
Інформатика	-	-	1
Технології (МНВК)	1,5	1,5	2
Разом	27+3+1	27+3+1	26+3+1
Варіативна складова			
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8	8	9
Предмети (використано)	2	2	2
Християнська етика	0,5	0,5	1
МНВК	0,5	0,5	-
Економія	6	6	7
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	38

Перелік навчальних програм для учнів 10-11 класів

№	Навчальна дисципліна	Назва програми	Клас	Режим доступу до ресурсу	Гриф
1	Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 10–11 класи. Рівень стандарту»	10-11	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
2	Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 10–11 класи. Рівень стандарту»	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
3	Зарубіжна література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 10-11 класи.» Рівень стандарту	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
4	Історія України. Всесвітня історія	Навчальна програма з історії України та всесвітньої історії для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл. Рівень стандарту.	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/istoriya.rar	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
5	Захист України	Навчальна програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту)	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/2020/11/Zakhyst%20Ukrayiny%2010-11%20klas%20Stan	Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від

				dart.pdf	04.11.2020р. №1377
6	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту	9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України №1407 від 23.10.2017 р.
7	Англійська мова	Навчальна програма з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10 – 11 класи.	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017р. №1407)
8	Фізика і астрономія	Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України №1539 від 24.11.2017 р.
9	Хімія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 10-11 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/ximiya-10-11-riven-standartu.docx	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України №1407 від 23.10.2017 р.
10	Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія і екологія. 10-11 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/biologiya-i-ekologiya-10-11-riven-standartu-obgovorennya2.doc	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України №1407 від 23.10.2017 р.
11	Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 10-11 класи»	7-9	https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/21.12%20geografia/geografiya-10-11-final-2112017.doc	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України №1407 від 23.10.2017 р.
12	Інформатика	Інформатика. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas	Міністерством освіти і науки України (Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

13	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Навчальна програма з громадянської освіти (інтегрований курс) для 10 класів загальноосвітніх шкіл		https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/program-hromadyanska-osvita-24.11.2017.doc	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Наказ МОН України від 23.10.2017р. №1407)
14	Фізична культура	Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи (рівень стандарту)		https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/01/16/fizichna-kultura-10-11-kl.-standart.doc	Відповідно до наказу №1407 МОН України від 22.03.2017р.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення у навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська

відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; вони враховуються при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Учасники освітнього процесу, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму для 10-11-х класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мова і література,
- Суспільствознавство,
- Мистецтво,
- Математика,
- Природознавство,
- Технології,
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-суди, урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т.д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не

зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формують висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуми проводяться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії показують учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Оцінювання навчальних досягнень учнів профільної школи

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання — це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів

навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік — на основі семестрових оцінок.

Річне оцінювання та державна підсумкова атестація здійснюються за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку у разі переведення його на наступний рік навчання.

Оцінювання результатів навчання учня з особливими освітніми потребами здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

VI. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Складовими системи забезпечення якості освіти в закладі освіти є:

1. Політика та процедури забезпечення якості освіти.
2. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності.
3. Оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання учнів.
4. Оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.
5. Оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти.
6. Механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти.
7. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
8. Безпекова складова закладу.
9. Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування.
10. Запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
11. Інші процедури та заходи, що можуть визначатися документами закладу освіти.

Відомості про кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти

Для реалізації освітнього процесу в закладі наявні 19 класних кімнат, 2 спортивних зали, нема актової зали, 1 їдальня, 2 майстерні з трудового навчання (столярна і слюсарна майстерні), спортивний майданчик, на якому знаходиться міні тренажерний комплекс.

З 19 навчальних приміщень 7 використовується для навчання учнів початкової школи, 12 для навчання учнів 5-11 класів. У закладі наявні: кабінети «Берегиня» (української мови та літератури); зарубіжної літератури; математики; іноземної мови; історії; географії; біології та основ здоров'я; фізики; хімії; інформатики; музичного мистецтва; предмету «Захисту України».

Навчальний заклад має кабінет для педагогічних працівників (учительську), кабінет соціально-психологічної служби та виховної роботи, медичний кабінет, кабінет директора, кабінет секретаря, бухгалтера, навчальні лабораторії (фізики, хімії), підсобні приміщення: фізичної культури (роздягальня) та кабінету «Захист України»; 2 приміщення технічного персоналу, гардероб, бібліотека, книгосховище.

Кожен навчальний кабінет укомплектований партами, стільцями для кожного учня; столами і стільцями для обладнання кожного робочого місця педагогічного працівника в класних кімнатах, навчальних кабінетах, лабораторіях; шафами у кожному навчальному кабінеті, навчальній лабораторії; класними дошками для кожної класної кімнати, навчального кабінету.

У закладі працює 2 кабінети інформатики. У даних кабінетах встановлені навчальні комп'ютерні комплекси (11 комп'ютерів, 12 комп'ютерів) з ліцензованим програмним забезпеченням. Всі комп'ютери знаходяться в локальній мережі та підключені до мережі Internet.

Кабінети інформатики відповідають вимогам чинних Державних санітарних правил та норм влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах, затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 26.06.2017 №709 та Положенню про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій навчання загальноосвітніх навчальних закладів.

Стан забезпечення сучасною комп'ютерною технікою:

Усього ПК у закладі	27
Із них:	
Робочі місця учнів в кабінеті інформатики	21
Робоче місце учителя інформатики	2
Робочі місця адміністрації	2
Робочі місця учителів–предметників, психолога, педагога-організатора, фахівця з охорони праці, бухгалтерів тощо.	1
Читальний зал бібліотеки	1
2. Принтери	5
3. Сканери та БФП (принтер+сканер+ксерокс)	1+1
4. Інтерактивні комплекси (інтерактивна дошка, проектор)	0
5. Локальна мережа	2
6. ПК, що підключені до мережі Інтернет	27
7. Кількість учнів на один ПК в кабінетах інформатики	1-2
8. Кількість учнів на один ПК в закладі	21
9. Проектори	8

Доступ закладу до мережі Інтернет надається провайдером « Network» зі швидкістю 30-100 Мбіт/с.

Основними напрямками діяльності закладу освіти в процесі інформатизації є: інформаційно-технічне забезпечення школи; підвищення компетентності вчителів і учнів в області сучасних інформаційних технологій; інформатизація навчально-виховного процесу в школі; моніторинг якості освіти; розвиток шкільної медіатеки, медіаосвіти, віртуальної бібліотеки; участь в інтернет-проектах; електронний документообіг; використання інформаційних технологій в освітній статистичній звітності.

Навчально-методичне забезпечення дозволяє в повному обсязі виконувати навчальні програми, за якими працює колектив учителів.

У закладі працює бібліотека (книгосховище). В приміщенні школи відведено пристосоване приміщення для читального залу бібліотеки. В читальній залі є 1 персональний комп'ютер, який підключений до мережі Інтернет.

Бібліотечно-бібліографічний фонд бібліотеки закладу станом на 01.09.2023 року нараховує 32806 екземплярів. З них основний бібліотечний фонд (без урахування підручників) становить 21600 примірники.

Мовний склад основного бібліотечного фонду:

- книги українською мовою – 73%;
- книги іншими мовами – 27%;

Забезпечення учнів підручниками складає 53%.

Зазначена навчально-методична та довідкова література використовується за призначенням.

Навчально-методичне забезпечення:

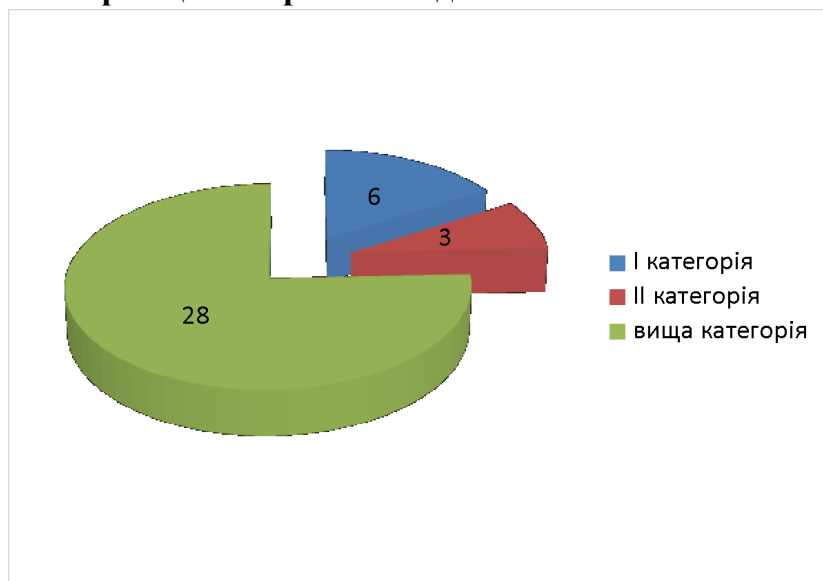
Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності забезпечено наявністю:

- чинних освітніх програм та навчальних планів, за якими здійснюється освітня діяльність;
- фахових періодичних видань;
- методичних посібників для вчителів;
- методичних матеріалів для проведення державної підсумкової атестації здобувачів освіти тощо.

Кадрове забезпечення

Освітній процес в закладі освіти забезпечують 37 педагогічних працівників.

Кваліфікаційний рівень педагогів ЗЗСО

Малюнок 1

Обладнання навчальних приміщень та майданчиків

Найменування обладнання	Необхідно (одиниць)	Фактично шт. (одиниць)	Потреба шт. (одиниць)
Меблі			
Карти стінні			
Колекції (гербарії, муляжі)			
Екранно-звукові			
Моделі (натуральні об'єкти)			
Навчальні комп'ютерні програми			
Спортивний інвентар			

Аудіозаписи			
Інструменти			
Контрольно-вимірjuвальні			
Набір інструментів			
Приладдя			
Стенди			
Друковані засоби навчання			
Дидактичні матеріали			
STEM-обладнання			